

КАРПАТСКА РУСЬ

КАРПАТСКА РУСЬ

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT YONKERS, NEW YORK AND OTHER MAILING ADDRESSES

Ч.17 ЮНКЕРС Н.Й. 15 ГО АВГУСТА 1997, YONKERS, N.Y., AUGUST 15, 1997, VOL. LXX, NO.17

ЧЛЕНСТВО В НАТО - ТО НЕ ЗНЕСЕНЯ ВІЗ

(70 тисяч Поляков перебуває нелегально в США)

ВАШИНГТОН (РАР) - О трудностях Поляків і Чехів, котри мимо запрошення їх країв до НАТО все ще мушени вистоювати в довгих чергах по візи в'їздові до США написав понеділковий (11-го августа) Los Angeles Times. Причином утрудненого подорожування до Сполучених Штатів ест все іщи велике число Поляків, котри нелегально продовжують собі побут.

Як оцінює Еміграційний Уряд (Immigration and Naturalization Service - INS) в США перебуває зараз нелегально около 70 тисяч Поляков, з котрих около 40 тисяч самовольно продовжило собі побут опісля того як вигасла важність візи. Минувшого року о виїзд на часовий побут до Сполучених Штатів старалося в Польщі около 117,500 тисяч осіб, відмовлено віз 44 тисячам, то ест понад одной третей.

LAT пише, же по запрошеню Польщі і Чех до НАТО, горожане тих крайов, плянуючих подорож до США, "несподівано змінили свое відношення, домагаючися трактовання як близкой родини, а не убогих кузинів, котрих не хотят при американском столі." Чекаючи в черзі на візи, Чехи скаржатся, же то ест понижающе і оскаржують Американців навіть в нарушеню прав людини.

Автор кореспонденції цитує также провідника "Солідарности" в Сточні Гданской Ежего Боровчака, котрий каже: "Коли би мушени вибирати, мишлю, же Поляки воліли би радше, жеби Американе змінили свою політику візову, ніж запрошували нас до НАТО.

Американски власти пригадуют, же членство в НАТО не має впливу на політику еміграційну супроти жадного краю. 10 років тому Сполучени Штати скасували візовий обовязок для 25 держав, але не нашлись серед них три члени Атлантійского Союзу: Туреччина, Греція і Португалія. Горожане їх і далій мушени мати візу при в'їзді до США - подібно як горожане крайов Европи Середно-Східной з давного Совітского бльоку.

ПРИБЛИЗНО 1200 ЛЮДЕЙ ЗГИНУЛО ЗА ТРИ РОКИ ПРИ ПЕРЕХОДІ ГРАНИЦІ АМЕРИКАНСКО-МЕКСИКАНСКОЙ

Около 1200 людей згинуло в роках 1993-1996, пробуючи перейти нелегально границую американско-мексиканску", - доніс рапорт Центра Дослідів Еміграції Університету в Хьюстон в Тексас, опублікований в понеділок, 11-го августа.

Власти дорахувалися 1185 смертей, в тому 851 утоплення в ріці Ріо-Гранде, котра ділит Тексас з Мексиком. Друга причина смерти емігрантов - то випадки автомобільні.

ЛАПАНКИ, ПОШУКУВАННЯ, ДЕПОРТАЦІ

(INS В НЬЮАРКУ БОРЕСЯ З НЕЛЕГАЛЬНИМИ)

НЬЮАРК. - Польща занимає четверте місце на списку крайов, горожан котрих найчастійше арештує Уряд Еміграційний в часі лапанок нелегальних емігрантів в Нью Джерси. Як доносить місцевий денник Record, число арештовань і депортації осіб з неурегульованим еміграційним статусом росне, а відділ INS в Ньюарку укріплює борбу з нелегальном еміграційом.

Від кількох місяців INS провадять наскоки на фабрики, швальні, реставрації і інші місця праці, где часто находят нелегально працюючих емігрантов. Арештовани тогди сут всі, котри перебувають в США на вигаслих візах, без візи, або не посадаючих дозволу на працю. INS звичайно звільняє їх з арешту, вручаючи ім наказ залишити Сполучені Штати.

Барз активна із результатом праця агентів INS в Нью Джерси ест частинно результатом дост острой антиеміграційной політики теперішной адмін істрації в Вашингтоні, а также збільшеного бюджету Еміграційного Уряду, котрий виносит 3,1 мільярда долларов - два рази більше як чотири роки тому. Крім того, обовязує новий закон еміграційний, котрий улегшує депортацию нелегальних.

КИТАЙОМ

Китай користає зо співпраці з США, а тайно готуєся до війни з том держвом. Така ест опінія дакотрих світових спостережень.

ПОВІНЬ В ПОЛЬЩІ

ВОДА ПРОДОВЖАЄ ПЛИСТИ. ЮЖ 60 СМЕРТЕЛЬНИХ ЖЕРТВ ПОВЕНІ. УРЯД РАДИЛ У ВРОЦЛАВІ. РОСТЕ НЕПОКІЙ В ЩЕЦІНІ. МНОЖАТСЯ ШАБРОВНИКИ (РОЗКРАДАЧИ). ЗБІРКА В АМЕРИЦІ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНІ В АМЕРИЦІ ДОСЯГЛА 125 ТИСЯЧ ДОЛЛ. ПОЛЬОНІЯ В ЧИКАГО ПЕРЕДАСТ ПОЛЬЩІ ОКОЛО ПІВ-МИЛЬЙОНА ДОЛЛ.

ПОВІНЬ В ПОЛЬЩІ В ЦИФРАХ

Повінь постигла 25 воеводств, в 13 обовязує алярм повені, а в 15 стан поготівля проти повені. Число жертв повені дошло до 60-ти. 3 части залитих земель было то разом 600 тисяч гектарів) вода уступила і тепер под водом находится около 270 тисяч гектаров. Від початку повені евакувало 150 тисяч осіб, до домів іщи не повернуло понад 52 тисячи осіб. В результаті повені залититих было 1278 місцевостей, іщи далій залититих ест 518 місцевостей, в том цілковито - 12.

КРИТИЧНА СИТУАЦІЯ В НІМЕЧЧІНІ

(Перервани вали на Одрі)

БОНН (РАР). - Німці з тревогом глядят на Одер. Ситуация не ест так драматична як в Польщі, але стала гіршом, як сподіванося. Вшитки мали ту надію, же час дозволит на лучше приготования аніж в Польщі і же висока фаля проплине радше без болю. В понеділок, 21-го июля принято перши евакуаційни кроки: обняли село Ratzdorf, котре числит 330 жителів, где Ниса Лужицка впадає до Одри. Жителі мали претензії, же поміч пришла надто пізно.

Вода ослаблює вали в ріжних

НАБЛИЖАЄСЯ КОНФЛІКТ З

(Продовження на ст.2)

(Продовження з ст.1)

місцях на німецьком березу Одри. У вівторок з помочом поспішило до Франкфурту, Ратцфорду і других районів 3,5 тисяч жовнів Бундесверу, а также працівники Федеральной граничної Служби і поліції. В многих місцях, так як в Brieskow - Finkenheerd, вода прорвала насип і треба было поспішно латати діру.

У вівторок начато евакуації худоби в глук краю. На луках над Одром рільники годують, по даним Бранденбургского міністерства, 24 тисячи голів худоби, 19 тисяч свиней і 3,3 тис. овец.

ВЕТО ЕЛЬЦИНА СУПРОТИ НЕТОЛЕРАНЦІЙ

МОСКВА (РАР). - "Президент Росії Борис Ельцин відмовився підписати закон о свободі совісти в релігійних стоваришеннях", - поінформувала у вівторок, 22-го июля російська телевізія. Закон, котрий указує лем православіє, ислям, буддизм і юдаїзм яко віроісповіданя, належачи до "російской традиції", викликала серйозни обави в Ватикані і серед протестантского духовенства. Уважатся, же закон може бути використаний яко інструмент дискримінації законной католиків і протестантів, а также потрактованя їх на рівні з "заграничними сектами", котри будут потребувати што найменше 15 років на зареєстрованя в Росії. Сенат США загрозил, же коли Ельцин підпише контрверсійний законний акт, анулює помоч для Росії в сумі 200 мілл. долларів.

Патриарх Москви і Всея Руси звертался до президента, жеби "без застережень підписал закон", котрий "запобігне духовному і моральному відпруженю" в Росії.

ВАШИНГТОН КРИТИКУЄ ПЕКІН ЗА РЕЛІГІЙНИ ПЕРЕСЛІДУВАНЯ

ВАШИНГТОН. - Китайски власти тримають в арешті чотирьох католицких єпископів і десятки ксьондзов, а поліція систематично контролює мешканя, в котрих відбуваються тайни богослуженя", - стверджує рапорт Державного Департаменту США, опублікований у вівторок, 22-го июля, в Вашингтоні. Автори рапорту осуджують Китай за переслідуваня католиків і тибетанских буддистів. Документ споминає о випадках переслідуваня Християн в 78 краях світа, при чому сут они найбільше поширени в Китаю і в арабских державах.

ТРИ ГОЛОВНІ ЦІЛИ НОВОГО СІА - ТО ТЕРРОРИЗМ, НАРКОТИКИ І ЗБРОЯ

ВАШИНГТОН (РАР, ЕФЕ). - Новий директор Центральной Розвідувальной Агенції (СІА) генерал Тенет заявил, же американска розвідка сконцентрує всі сили і средства на здобуваню інформацій

в ділах тероризму, торговлі наркотиками і збройом масового нищення. Тенет - третій директор СІА за часів президента Клінтона, сказав, же найважнішом задачом для него буде допровадження до зміни недоброй опінії о СІА. "То єст передовсім і понад все шпийонска служба", - ствердил Тенет, котрий має 44 роки і єст вісімнадцятим директором в історії СІА. Розмовлял він з нечисленом групом вибраних на першу з ним зустрічу по затвердженю Тенета Сенатом.

НОВА АТОМНА БОМБА ПЕНТАГОНУ?

(Розсекречени документи Департаменту для справ Енергії)

ВАШИНГТОН (з ріжних жерел).

-Як подал на першой стороні понеділковий (18-го августа) The New York Times, за дозволом федеральных властей проводяться праці над новими родами нуклеарной зброї.

Новости тоти переказала денникарам Нью-Йоркской газети суспільна організація пацифістична Natural Resources Defence Council (Рада для Справ Охорони Природних Ресурсів).

Рада осудила Департамент для справ Енергетики, домагаючися уявненя - попередно тайних - документів, котри односяться до праці над модернізацієм атомного арсеналу (департамент тот єст відповідальний за складованя і безпечность того арсеналу).

Жаданий документ стал одтайнений. Рада намірена опублікувати у вівторок цілий текст і написати маніфест, оскаржуючий адміністрацію президента Клінтона о злу волю.

3 документів, одержаних з Департаменту Енергетики виходит, же штаб 23 тисяч спеціалістов працює над виміном атомних головок W-61 (викидуваних з літаків), W-87 (уживаних в ракетах MX), а также W-76 і W-88 (уживаних в ракетах типу Trident). Ходит о нову конструкцію "запальника" термонуклеарного", начинающого ланцюгову реакцію.

Організація, котра опублікувала документ, уважає, же тоти праці становят явне нарушеня пакту про заборону випробуваня нуклеарной зброї, підписаний Президентом Клінтоном в 1996 році, а потом через інши атомни потуги, в том Росію і Китай (што правда Сенат Сполучених Штатів не ратифіковал іщи пакту).

Представителі Департаменту Енергетики ігнорують вагу відкритя. Твердят, же працюють лем над модернізацієм атомной зброї. Переробленю підлягати будут лем дрібни елементи, што дозволит збільшити безпечность складованя зброї. Подали аналогичний примір з автомобильом, котрий вимагат часами виміни акумуляторами, а часами навет ремонту мотора, однак все-таки єст тот самий

автомобиль.

Хотяй справа нашлася на перших сторонах газет, наразі головно іде дискусія над дефініцієм, што єст виміном зброї на нову, а што лем консервацієм юж посіданой. Можна сподіватися, же слідуочи висказаня спеціалістов з области зброеня дозволят уявнити більше деталів таємних праць. Чекаєся также з заінтересованьом на реакцію президента Клінтона і провідників інших нуклеарних потуг.

НАТО ОТВОРЯЄ ДВЕРИ

(Польща, Чехія і Мадярщина юж запрошени, Румунія і Словенія - в 1990 р).

МАДРИД, ВАШИНГТОН.

"Обрадуочи в Мадриді провідники держав НАТО згодилися запросити до негоціаций о членстві в Союзі Польщу, Чехію і Мадярщину, і указати Румунію і Словенію яко держави, заслугуючи на принятя, коли буде розглядувана слідуоча група кандидатів", - подає офіційний комунікат, опублікований в Мадриді. Справа принятя нових членів має бути розглянена в 1990 року.

Порозуміня стало можливим по осягненю компромісу з Францієм, котра домогалася точнішого запевненя, же Румунія і Словенія найдутся в слідуочій групі держав-кандидатів. В резульаті вимагань президента Франції Jacques Chirac текст комунікату був відповідно змінений. Після французских жерел Chirac признав нову редакцію тексту за задовольняючу, понеже вона основуєся на формулі "3 + 2", піддержуваною через Париж і Рим.

Деклярація лем загально споминає о поступі в напрямі стабілізації і співпраці в районі Балтійском, без указаня Литви, Латвії і Естонії.

Північ чи полудне?

Під час бурливых нарад в ограничених кругах заіснували виразни ріжниці в пляхах двох груп - членів НАТО. Сполучени Штати і шість інших держав, головно з Північної Європи, висказалося за ограниченьом запрошених крайов до трійки: Польща, Чехія і Мадярщина.

Протилежной думки была Франція, піддержана через вісім інших держав, в тому Італію і Канаду. Тота група уважала, же мадридска верхівка повинна запросити до розмов на тему членства также Румунію і Словенію.

Сполучени Штати і держави Північної Європи уважають, же зачисленя Румунії і Словенії до першой групи поставит в недобру ситуацію решту кандидатів, в першу чергу три балтійски держави. Франція і піддержуючи єи край сут переконани, же в теперішном часі

(Продовження на ст.5)

(Продовження з ч.16 "КР")

ПОЧАТКИ ЛЕМКОВСКОЙ НАРОДНОЙ
ОРГАНИЗАЦИИ В США

Съезд отмітил дальше укріплення финансового положения Л. С. и газеты. Но притом редактор газеты д-р С. Пыж указал в своем докладе на новые трудности, с которыми встречаются ныне все чужезычны газеты в Америке, особенно прогрессивны газеты, в виду усиления в Америке реакционного курса в домашней и заграничной политике, а также в виду небывалой дороговизны, причиненной колоссальными выдатками на вооружения.

Съезд присоединился к Стокгольмской петиции Світового Конгресса сторонников мира и призвал всех членов Л. С. и всех карпаторусских эмигрантов подписать ей.

В справе нашего народа в Польше съезд принял и переслал Польскому Народному Правительству следующую резолюцию:

Мы, делегаты XV Головного Съезда Лемко-Союза, заявляем, что примусовое выселение наших братьев-лемков из их родной прадидной Лемковщины в западной области Польши нанесло глубокую рану нашему народу, которую чувствуют все лемки — не только живущие в Польше, но и наши эмигранты в Америке, наши переселенцы в Советском Союзе и наши братья на Пряшевщине, в Чехословакии.

Правление Л. С. посылало уже просьбы в той справе Народному Польскому Правительству и Славянским Комитетам. Мы просим наново Народное Польское Правительство розобрать справу примусово переселенных лемков в Польше и решить ей в духе новой политики славянской солидарности и единства. Рана, нанесенная нашему народу, будет загоена и народная кривда направлена, если власти Народной Польши позволят выселенным примусово нашим братьям, которые того пожелают, вернуться на их родную землю в Карпатах, на Лемковщину, и помогут им начать новую господарку на родной земле. Из писем от выселенных лемков мы узнали, что большинство их есть готово по повороте на родную землю организовать впольну господарку и тем поддержать будову социализма в Польше.

Как вся славянская эмиграция в Америке, так и наши лемковские эмигранты все вспоминают свой

родной край, из которого были выгнаны за куском хлеба в чужину том нуждом, яка там царила при старых реакционных антинародных режимах. Подобно другим славянским эмигрантам, и наши эмигранты из Лемковщины не потеряли николи надеи, что после установления на родных землях народной свободы они смогут, хотя на старые роки, вернуться в свои родные стороны. Теперь после исторической победы славянских народов над немецкими фашистскими захватчиками и установления на славянских землях народной власти, та надея сдается близком своего осуществления. Но для нашей лемковской эмиграции в Америке примусовое выселение лемков в Польше из Лемковщины на запад и россяние их между польским населением убило тоту надею в такой момент, коли исполнение ей сдалось всем дуже близким. Без своего родного края, нашим эмигрантам весь світ стае чужином.

В виду той природной связи всех эмигрантов с родным краем, мы принуждены поднимать тоту справу на собраниях нашей народной организации в эмиграции. Мы віриме, что дружба и сотрудничество народных правительств славянских держав в послівоенные роки открыло новую страницу в истории всего славянства, и тому надіемяся, что в той новой атмосфере славянской братской друж-

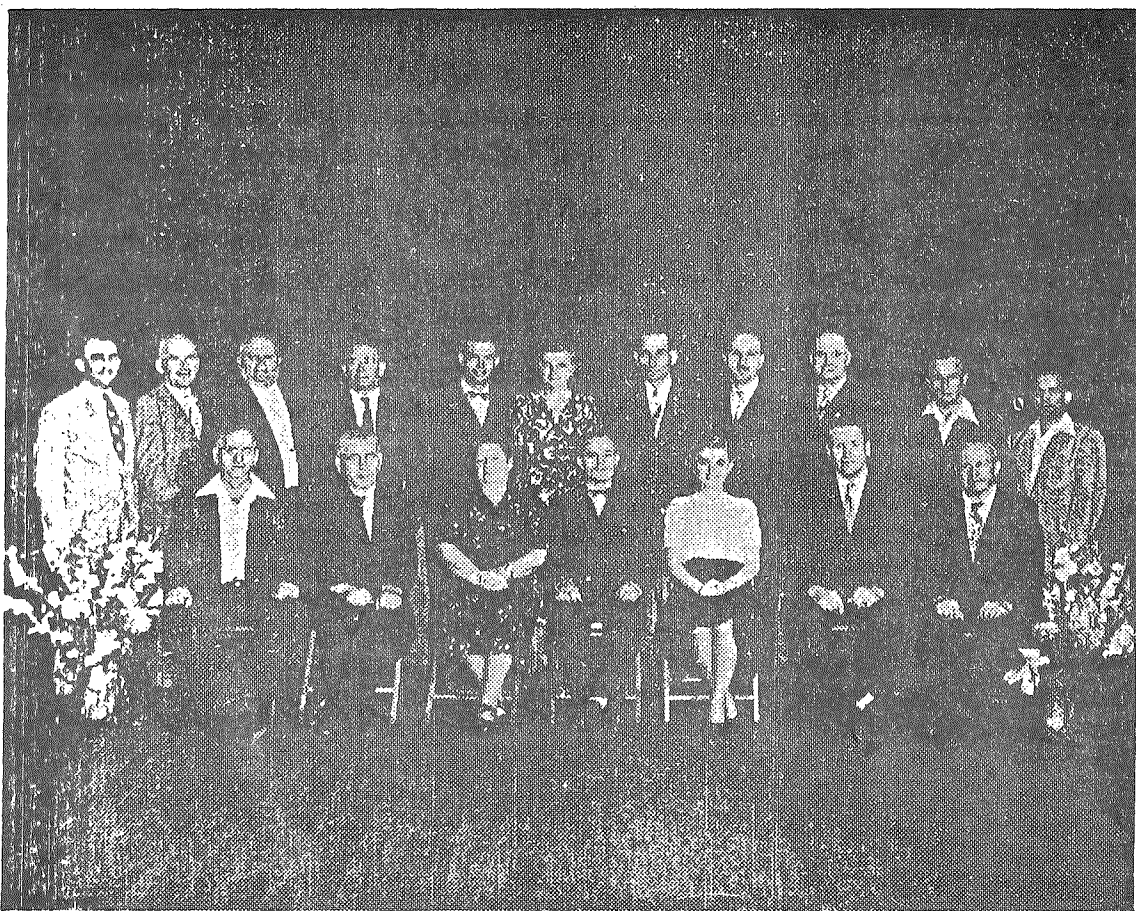
бы Народное Правительство Польши найдет возможным розобрать справу выселения нашего народа и придти к такому решению, которое позволит нашим братьям жить мирно на своей прадидной земле, сохранить свой язык и развивать свою народную культуру в границах Народной Польши и под защитой Народного Польского Правительства.

ЗАГАЛЬНЫ ПРИМІЧАННЯ

Така есть в короткости история возникновения и деятельности нашей народной культурно-просвительной организации Лемко-Союза в Америке.

Из той короткой истории мы видиме, якы трудности встречал Л. С. и при основании и потом в своей деятельности. Как культурно-просвительная организация, он сдѣлал дуже много для нашей карпаторусской эмиграции в Америке и для родного Старого Краю. Аж Л. С. возбудил в нашем народі интерес и любовь к своим народным традициям, к своему родному краю, к своему материнскому языку и к своей народности. Он пробудил у наших людей охоту до читанья и писанья на своем народном языке. Много неграмотных эмигрантов и эмигранток из газеты "Лемко" и из Календарей Л. С. научилось читать. Наши

(Продовження на ст.4)

Члены Головного Правления и Центрального Комитета Лемко-Союза, избранны на 15-ом Головном Съезде 4 сентября 1950 р. в г. Йонкерс, Н. Й.

(Продовження з ст.3)

женщины аж при Л. С. были при-тягнены до организационной рабо-ты и до читанья газет и книжок.

Плодотворна была діяльність Л. С. и на издательском полі. Он выдавал свою газету "Лемко", по-том "Карпатску Русь" и ежерочны литературны альманахи — Кален-дари Л. С. Крім того, из типогра-фии Л. С. вышло много других книг — повістей, драматичных штук, историчных очерков, поли-тичных брошюр и т. д. Если со-брати всьо разом, што было из-дано Л. С. за 20 літ його діятель-ности, то получится ціла библио-тека на нашом народном языке.

Л. С. начинал тоту роботу на народном полі, котре было цілком занедбане. Дуже трафно охарак-теризована тота біднота нашого народа в статі "Лемка" от 7 янва-ря 1936 року.

Нынї, коли Лемковином нача-ли интересоватися не лем мы сами лемкы, но и други народы, можеме всі добре видїти, як страшно занедбаны были тота на-ша Лемковина и лемковский на-род.

Суть свои и чужы газеты, кот-ры хотїли бы дашто написати о лемках, о их минувшинї, о их краю, о их народных обычаях, співах, обрядах, о их житью, а не могут достати точной и полной информации о тых справах, бо ей ніт. Никто специально тым не ин-тересувался и не собирал тых ин-формаций.

В архивах Пряшева, Бардиова, Кросна, Біча, Нового Санча, Кра-кова и др. было много докумен-тов, относящихся до истории Лемковины, но никто не собрал того разом и не выдал в світ. И наша земля, наши горы не ис-слідованы ище научно, бо не бы-ло кому заняться тым. Наш народ по обох сторонах Карпат мае много прекрасных народных спі-ванок, оповідань, обрядов, но не было кому собрати тото народне творчество, обробити научно и выдати в світ. Часом тут в Аме-рикі хочеме дати даяку лемков-ску народну співанку молодым нашим музыкантам, штобы ей за-грали и заспївали, и аж тогди ви-диме, же не маме нот до той співанки. И показуеся, же тых нот нигде нема, бо ище никто их не написал.

Ци мы такы бідны, же мы ціл-ком не могли зробити того пер-ше? О біднотї нема што и гово-

рити, бо мы тут в Америкі тра-чы, котры были нам совсім не-потребны. Та и нынї, хоц депрес-сия, тратиме миллионы надармо, без всякой корысти для себе.

Добра половина лемковского населения с обох сторон Карпат (из галицкой Лемковщины и Пря-шевщины) находится в Соединен-ных Штатах. Тоты лемкы побуду-вали майже всі русскы, карпато-русскы и украинскы православны и униатскы церкви и утримуют их по сегоднїаший день. Тут в Америкі суть місцевости, где ма-ют по 5-10 и больше церквей, одну близко другой, и во всіх церков-не стадо складатся майже выклю-чно из лемков. При каждой есть священник и дьяк, котры крім церковных отправок ничого не ро-бят, и на всіх тых церквах суть громадны долги, от котрых треба платити высокы проценты.

Ци не есть то народне марно-травство?

Возмїмє для примїра три міс-цевости: Кливланд, Детройт и Питтсбург. В каждой из тых міс-цевостей есть от 10 до 12 церквей, утримуванных лемками. Религий-не житье народа не стратило бы нич на том, если бы, напримїр, лемкы в Кливландї оставили собі лем двї церкви, а остальные 10 за-перли и пропустили 10 попов и 10 дьяков. За тоты грошы, што заощадили бы на такой реформї, могли бы легко открыти историч-ный музей, напримїр, в Бардиовї и утримати 10 молодых ученых студентов, котры бы посвятилися изучению истории нашего народа на Лемковинї. Подобно детройт-скы лемкы могли бы утримати, напримїр, земледельский институт на Лемковинї и при институтї 10 молодых ученых агрономов, кот-ры могли бы збадати почву-землю по всіх селах Лемковины и научи-ти наш народ ліпшой gospodar-кы. Так само питтсбургскы лемкы могли бы легко основати и утри-мати на Лемковинї, напримїр, гор-ный институт, а при нем 10 моло-дых инженеров, котры бы заняли-ся изучением минеральных бо-гатств Лемковины.

Тоты примїры можна бы про-должити дальше. Каждая больша місцевость могла бы утримати тот або другой научный институт и школу в родном краю, если бы лем не тратила таку массу гро-шей на всяких бездарных попов и на церковну борьбу.

Но нам лемкам, на жаль, до то-го ище далеко. Неодному из на-

шых крайнов здавало бы ся, што такы учены историки, агрономы, инженеры при тых научных инсти-тутах то дармоїды и непотребны люде. Многим нашим лемкам здаеся, же лем поп потребный.

Други народы тратят миллионы на утриманье своих научных ин-ститутов, на стипендии для студен-тов, а наш народ того ище не признае. Мы волиме ище мати 12 церквей в одной місцевости, одну близко другой, и 12 добре плаче-ных попов, котры учат нас нена-видїти себе взаимно, як одну шко-лу для народа. Но длятого мы вічно темны и бідны.

Кто виноватый тому? Сегодня о том не будем писати больше, но най каждый наш читатель заста-новится сам над тым, най обсудит то зо своими знакомыми и най старатся сам отповісти собі на то-то пытанье, кто виноватый той нашей отсталости и бідї.

В таком недбальствї наш народ жил столїтиями у себе дома, на родной землі, и с тым духом он эмигрировал в Америку. Вся його культура, вся його политика за-ключалась в религии и в церкви, и оберталась коло церковных свят и обрядов. Кто знал порядок цер-ковных служб, або знал прочита-ти Апостол и заспївати в церкви, то считался передовым человеком в селї. И тоты передовы люде мог-ли говорити о Давидах, Иродах и других юдейских царях, знали историю Іерусалима, Вифлеема, но не знали истории своего родного краю и своего народа. Они не зна-ли, коли и як возникли наши села и міста на Лемковщинї, откуда взялся наш народ на той землі. Не лем не знали того, но и не хотїли знати, не интересовались тым. Вся премудрость была в церкви, а ос-тальне всьо, то лем світска облуда.

В старых часах, коли и други народы наоколо держалися такой самой науки, наша Лемковщина была там, где и други, и наш на-род на Лемковщинї не стоял ни горше, ни лучше, лем так, як и його сусїды. Но в минувшом сто-лїтии у других народов наоколо нас началось национальное пробуж-дение, они начали розвивати свою национальную культуру, ста-ратися о школы на своем родном языке, боротися за национальны права, за свою автономию и неза-висимость. Наша Лемковщина и вся Карпатска Русь не пошла по тому пути за другими народами.

(Продовження на ст.5)

(Продовження з ст.4)

лем осталась при старой науці. У нас своєю світської інтелігенції в тих часах не было, лем одно духовенство. Даже сельских учителей не было, бо по селах як где была школа, то учили в ней дякы. Ни торговцев, як отдельного класса, не было, лем селянство. Так вся работа с народом в тих часах осталась на руках духовенства. И того духовенство рішило, што и в новых часах церкви буде достаточно для нашего народа, што она заступит йому и национальну культуру, и борьбу за национальны права, и всякий другой прогресс, яким интересовались други народы. А што до самой народности, то священники сказали народу: "Наша церковь оборонила нам нашу русску народность при старой Польщі, то оборонит ей и в будущем."

При конці минушого століття и на початку нинішнього 20-го століття настоятелями приходів по наших селах на Лемковщині были свои священники, лемковского роду — Хилякы, Дуркоты, Венгриновичы, Гнатышакы, Прислопскы, Курилы, Калужнякы, Копыстьянскы, Мохнацкы, Качмарчикы и др. Они были "руссофилами" и тримались кріпко русской старины, так народу здавалося, што дійствительно в церкви есть своя стара русска віра, своя народность, и тому не треба ничего иншого робити, лем триматися церкви, бо церковь спасе наш народ при всіх обставинах. Так коли други народы начали уж будувати свои культурно-просвітительны народны организации, закладати школы, научны институты, изучати свою историю, двигати свою литературу, то наши лемкы дальше концентрували всю свою увагу на церковь и от ней ждали помощи на всі потребности. Коли позже старых священников-лемков, связанных с традициями нашего народа и нашего края, начали заміняти молоды украинскы националисты, присланны из Восточной Галичины, то наши лемкы не могли найти иншого отвіта на их пропаганду украинского национализма, лем нову церковь. Штобы спасти свою народность, они лишали украинскы поппиков и их униатскы церкви, и кинулися закладати православны церкви. Но скоро показалося, што и православна церковь не служит нашему народу, а польскому правительству, польским панам. В православных церквах так само не

было своих священников, лем ріжны пришельцы и проходимцы, яких прислала высша церковна власть из Варшавы.

Тота сама история повторилась и с нашими эмигрантами в Америкі. Старшы эмигранты приїзжали в Америку с том науком, што в церкви есть вся наша русска народность и народне спасение. Так первы эмигранты, як лем собрались где в маленьку группу, зараз будували церковь и спроваждали собі священника и дяка. Коли молоды священники из Восточной Галичины начали им розбивати стары церковны традиции и вносити в церковь украинску националистичну пропаганду, то наши эмигранты лишали униатску церковь, и будували православну. А коли и в той православной не полюбилось им дашто, то будували третью, четверту и т. д. Так вся работа нашей эмиграции была при церквах. И борьба на tych церквах вычерпала духовно и материально нашу эмиграцию и розбила ей народне единство.

Так тотта церковь, котра по учению старых патриотов должна была спасти нам нашу народность и отстояти наши национальны права, розбила народне единство меже лемками як в старом краю, так и тут на эмиграции в Америкі.

Человіку оторватися от того, в чом был выхованный, дуже трудно. Из приведенной выше короткой истории Л. С. можна видіти, як тяжко было заложити меже нашим эмиграциом народну культурно-просвітительну организацию. А в старом краю так и не удалось до конца заложити такую организацию.

Из той же истории Л. С. може видіти также, што лем культурно-просвітительна организация може двинути поневоленный, бездержавный народ и научити його боротися за свои национальны права, за свою народность. Церковь того не може зробити, бо церковь має на цілі религию, а не народну культуру. Церковь може обслуговувати религийны потребности народа, но не народно-культурны. В Лемко-Союзі не было николи больше, як 3-4 тысячи человек, рахуючи членов и читателей газеты. При таком малом числі наших людей, тотта народна культурно-просвітительна организация сділала громадну работу для культурного поднятия нашего народа и для обороны його народных прав. А што можна бы было зробити, если бы хоц поло-

вина, або лем четверта часть tych наших людей, котры будували церкви и ведут доныні борьбу на церквах, будувала народны культурно-просвітительны организации и свои народны школы и научны и экономичны институты! Мы мали бы тогда с чым выступити перед світом в обороні прав нашего народа.

(Далій буде)

(Продовження з ст.2)

небезпека бракующей стабільности грозит од полудня Европы і же в звязку с тим треба зміцнити полудневу часть Союзу.

До ранних годин тревало засідання політичних директорів політичних міністерств заграничных справ 16 країв НАТО, котри старались осягнути порозумія в справі числа держав, запрошених в першой групі.

Члени в 1999 році?

Многи коментаторы підчеркуют, же краї, котри будут запрошени до розмов на тему членства, станутся повноправными членами Союзу в 1999 р., в 50-ту річницю утвореня НАТО. Не виключатся, же власно тогда - на очередной верхівці буде запрошена до розмов друга група країв. Крім указаних юж Польщі, Чехії, Мадярщини, Румунії і Словенії до членства в НАТО аспірують Болгарія, Словакія, Литва, Латвія, Естонія, Македонія і Албанія. Генеральний секретар НАТО Javier Solana, відкриваючи мадридску верхівку 8-го июля, заявил: "НАТО гнеска отворит двери для перших новых членов з Середной Европы і Східной, заоферуе нови можливости укріплення безпеки цілого "обшару евроатлантийского" і буде континуювати зусилля аби приготовитися до вимагань XXI-го віку.

В кілька минут пізніше началось засідання при замкнутых дверях, котре скоро перервано, жеби начати наради в ограничених кругах. Участвовали в них лем председатель делегации і міністри заграничных справ і по двох дорадників з каждой делегации.

КОНЕЦ ЯЛТИНСКОГО ПОРЯДКУ

ВАРШАВА (РАР).- "День, в котром Польша буде запрошена до переговоров о членстві в НАТО, має змогу перейти до історії яко конец ялтинского порядку в Европі", - сказал 8-го июля, перед засіданьом уряду прем'ер Володимир Цімошевич. Додал также, же тот день определит будущее Польши в структурі демократичного світа і то ест найважнійша подія нинішнього дня.